

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2020. gada 24. septembrī*

[Teksts labots ar 2020. gada 14. oktobra rīkojumu]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedība – Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Eiropas apcietināšanas orderis – Pamatlēmums 2002/584/TI – Nodošanas sekas – 27. pants – Iespējama kriminālvajāšana par citiem nodarījumiem – Specialitātes princips

Lietā C-195/20 PPU

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2020. gada 21. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 8. maijā, kriminālprocesā pret

XC,

piedaloties

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilaras [*M. Vilaras*], tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*] (referents), D. Švābi [*D. Šváby*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] un N. Pisarra [*N. Piçarra*],

ģenerālvokāts: M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretārs: D. Diteris [*D. Dittert*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā iesniedzējtiesas 2020. gada 21. aprīlī, pamatojoties uz Tiesas Reglamenta 107. pantu, iesniegto un Tiesā 2020. gada 8. maijā reģistrēto pieteikumu par steidzamības tiesvedības piemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu,

ņemot vērā ceturtās palātas 2020. gada 25. maija lēmumu apmierināt šo pieteikumu,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 16. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– XC vārdā – *M. Franzikowski* un *F. S. Fülcher, Rechtsanwälte,*

* Tiesvedības valoda – vācu.

- *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof* vārdā – *P. Frank* un *S. Heine*, pārstāvji,
 - Vācijas valdības vārdā – *J. Möller*, *M. Hellmann* un *F. Halabi*, pārstāvji,
 - [ar labojumu, kas izdarīts ar 2020. gada 14. oktobra rīkojumu] Īrijas vārdā – *J. Quaney*, pārstāve, kurai palīdz *M. Gray*, SC,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *S. Grünheid* un *R. Troosters*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2020. gada 6. augusta tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.), kas grozīts ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris) (OV 2009, L 81, 24. lpp.) (turpmāk tekstā – “Pamatlēmums 2002/584”), 27. panta 2. un 3. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar kriminālprocesu pret XC, kam Vācijā piespriests brīvības atņemšanas sods par 2005. gadā Portugālē izdarītajiem nodarījumiem, kuri kvalificēti kā izvarošana atbildību pastiprinošos apstākļos un izspiešana.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Pamatlēmuma 2002/584 5. un 6. apsvērumi ir formulēti šādi:
 - “(5) Eiropas Savienībai nospraustais mērķis kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu liek atcelt izdošanu starp dalībvalstīm un to aizstāt ar nodošanas sistēmu starp tiesu iestādēm. Ieviešot jaunu, vienkāršotu sistēmu, saskaņā ar kuru notiesātas vai aizdomās turētas personas nodod sodu izpildei vai kriminālvajāšanai, būs iespējams izvairīties no sarežģītības un iespējamās kavēšanās, kas piemīt pastāvošajām izdošanas procedūrām. Tradicionālās sadarbības attiecības, kas līdz šim pārsvarā pastāvēja starp dalībvalstīm, ir jāaizvieto ar sistēmu, kura brīvības, drošības un tiesiskuma telpā paredz brīvu tiesu nolēmumu apriti krimināllietās un kas attiecas gan uz procesuālajiem, gan uz galīgajiem nolēmumiem.
 - (6) Eiropas apcietināšanas orderis, kuru paredz šis pamatlēmums, ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā īsteno savstarpējas atzišanas principu, kuru Eiropadome raksturojusi kā tiesu iestāžu sadarbības “stūrakmeni”.”
- 4 Šā pamatlēmuma 1. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:
 - “1. Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.
 - 2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.”

5 Pamatlēmuma 8. panta 1. punktā ir noteikts:

“Eiropas apcietināšanas orderis ietver šādu informāciju, kas izkārtota formā, kas norādīta pielikumā:

- a) pieprasītās personas identitāte un nacionālā piederība;
- b) izsniegšanas tiesu iestādes nosaukums, adrese, telefona un faksa numurs un e-pasta adrese;
- c) pierādījums tam, ka pastāv izpildāms spriedums, lēmums par apcietinājuma piemērošanu vai jebkurš cits izpildāms tiesas nolēmums ar tādu pašu spēku, kas ietilpst 1. un 2. panta piemērošanas jomā;
- d) nodarījuma veids un juridiskā kvalifikācija, jo īpaši attiecībā uz 2. pantu;
- e) to apstākļu apraksts, kādos tika veikts nodarījums, ieskaitot laiku, vietu un pieprasītās personas līdzdalības veidu nodarījumā;
- f) piespriestais sods, ja spriedums ir galīgs, vai sodu robežas, ko par nodarījumu paredz izsniegšanas dalībvalsts tiesības;
- g) ja iespējams, citas nodarījuma sekas.”

6 Šā paša pamatlēmuma 27. pants ir formulēts šādi:

“1. Katra dalībvalsts var paziņot Padomes ģenerālsekretariātam, ka tās attiecībās ar citām dalībvalstīm, kas veikušas tādu pašu paziņojumu, uzskata, ka ir dota piekrišana personas kriminālvajāšanai, notiesāšanai vai apcietināšanai brīvības atņemšanas soda vai piespiedu līdzekļa izpildei par nodarījumu, kas izdarīts pirms tās nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru tā nodota, ja vien īpašā gadījumā izpildes tiesu iestāde neparedz citādi tās lēmumā par nodošanu.

2. Izņemot gadījumus, kas paredzēti 1. un 3. punktā, nevar veikt nodotās personas kriminālvajāšanu, to notiesāt vai tai atņemt brīvību par nodarījumu, kas veikts pirms tās nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru tā nodota.

3. Šā panta 2. punktu nepiemēro šādos gadījumos:

- a) ja persona, kurai ir bijusi iespēja atstāt tās dalībvalsts teritoriju, kurai tā nodota, nav to izdarījusi 45 dienu laikā no tās galīgās atbrīvošanas, vai ir atgriezies tās teritorijā pēc tās atstāšanas;

[..]

- g) ja izpildes tiesu iestāde, kas nodevusi personu, dod savu piekrišanu saskaņā ar 4. punktu.

4. Piekrišanas pieprasījumu iesniedz izpildes tiesu iestādei kopā ar informāciju, kas minēta 8. panta 1. punktā, un tulkojumu, kas minēts 8. panta 2. punktā. Piekrišanu sniedz tad, kad nodarījums, attiecībā uz kuru to prasa, pats ir pakļauts nodošanai saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem. Piekrišanu atsaka 3. pantā minēto iemeslu dēļ, un citādi to var atteikt tikai 4. pantā minēto iemeslu dēļ. Lēmumu pieņemt ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas.

[..]”

Vācijas tiesības

7 Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 2. un 3. punkts Vācijas tiesībās ir transponēts ar 1982. gada 23. decembra *Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen* (Likums par tiesu iestāžu starptautisko palīdzību krimināllietās) (*BGBL.* 1982 I, 2071. lpp.) – redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiskajiem apstākļiem, – 83.h panta 1. un 2. punktu.

8 Šajā 83.h pantā ir noteikts:

“1) Attiecībā uz personām, kuru nodošanu kāda dalībvalsts ir veikusi, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi, nedrīkst:

1. veikt kriminālvajāšanu, viņas notiesāt vai piemērot viņām brīvības atņemšanas pasākumus par nodarījumu, kas izdarīts pirms nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru šīs personas ir nodotas, [..]

[..].

2) Šā panta 1. punktu nepiemēro šādos gadījumos:

1. ja persona, kurai ir bijusi iespēja atstāt tās dalībvalsts teritoriju, kas atbilst šī likuma teritoriālajai piemērošanas jomai, nav to izdarījusi 45 dienu laikā no tās galīgās atbrīvošanas vai ir atgriezies tās teritorijā pēc tās atstāšanas;

2. noziedzīgais nodarījums nav sodāms ar brīvības atņemšanas sodu vai par to nav piemērojams ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis;

3. kriminālvajāšanas noslēgumā nav piemērojams personas brīvību ierobežojošs pasākums;

4. nodotajai personai tiek piemērots sods vai drošības līdzeklis, kas neietver brīvības atņemšanu, pat ja šis sods vai pasākums var ierobežot personas brīvību;

5. izpildes dalībvalsts vai nodotā persona ir atteikusies no tā piemērošanas.

3) Pēc nodošanas veiktā nodotās personas atteikšanās ir jāreģistrē tiesneša vai prokurora protokolā. Paziņojums par atteikšanos ir neatsaucams. Nodotā persona par to ir jāinformē.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

9 Pret XC Vācijā tika veikta kriminālvajāšana trīs atsevišķos kriminālprocesos par, pirmkārt, narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību, otrkārt, Portugālē izdarītu seksuālu vardarbību pret nepilngadīgo un, treškārt, izvarošanu atbildību pastiprinošos apstākļos un izspiešanu, kas arī izdarītas Portugālē.

10 Vispirms 2011. gada 6. oktobrī *Amtsgericht Niebüll* (Nīlles pirmās instances tiesa, Vācija) par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību sodīja XC ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un deviņiem mēnešiem. Šā soda izpilde tika apturēta ar nosacījumiem.

11 Pēc tam 2016. gadā Vācijā pret XC tika uzsākts kriminālprocess par Portugālē izdarītu seksuālo vardarbību pret nepilngadīgo, bet 2016. gada 23. augustā *Staatsanwaltschaft Hannover* (Hannoveres prokuratūra, Vācija) izdeva Eiropas apcietināšanas orderi, lai veiktu kriminālvajāšanu par šo nodarījumu. *Tribunal da Relação de Évora* (Evoras apelācijas tiesa, Portugāle) minētā nodarījuma dēļ atļāva XC nodošanu Vācijas tiesu iestādēm, un – tā kā XC neatteicās no specialitātes principa

piemērošanas saistībā ar to – 2017. gada 22. jūnijā Portugāles tiesu iestādes nodeva XC Vācijas Federatīvajai Republikai. Pēc tam viņš šajā valstī izcietā viņam piespriesto viena gada un trīs mēnešu brīvības atņemšanas sodu.

- 12 XC piespriestā soda par seksuālu vardarbību pret nepilngadīgo izpildes laikā tika atcelta *Amtsgericht Niebüll* (Nībilles pirmās instances tiesa) 2011. gada 6. oktobrī piespriestā soda par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību izpildes nosacīta apturēšana. 2018. gada 22. augustā *Staatsanwaltschaft Flensburg* (Flensburgas prokuratūra, Vācija) lūdza *Tribunal da Relação de Évora* (Evoras apelācijas tiesa) kā šā sprieduma 11. punktā minētā Eiropas apcietināšanas ordera izpildes tiesu iestādi atteikties no specialitātes principa piemērošanas un piekrist *Amtsgericht Niebüll* (Nībilles pirmās instances tiesa) 2011. gada 6. oktobrī piespriestā soda izpildei.
- 13 Tā kā *Tribunal da Relação de Évora* (Evoras apelācijas tiesa) neatbildēja, 2018. gada 31. augustā XC tika atbrīvots, un viņam tika piemērota sociālā un tiesas uzraudzība uz pieciem gadiem, kuras laikā viņam vienreiz mēnesī bija jāierodas pie savas probācijas amatpersonas. 2018. gada 18. septembrī viņš devās uz Nīderlandi un pēc tam – uz Itāliju. 2018. gada 19. septembrī Flensburgas prokuratūra attiecībā uz XC izdeva Eiropas apcietināšanas orderi, lai izpildītu *Amtsgericht Niebüll* (Nībilles pirmās instances tiesa) 2011. gada 6. oktobra spriedumu.
- 14 Uz Eiropas apcietināšanas ordera pamata 2018. gada 27. septembrī Itālijā XC tika apcietināts. 2018. gada 10. oktobrī Itālijas izpildes tiesu iestāde piekrita viņa nodošanai. 2018. gada 18. oktobrī XC tika nodots Vācijas iestādēm.
- 15 Visbeidzot 2018. gada 5. novembrī *Amtsgericht Braunschweig* (Braunšveigas pirmās instances tiesa, Vācija) izdeva apcietināšanas orderi, lai varētu tikt veikta izmeklēšana trešajā lietā, kurā iesaistīts XC, proti, par 2005. gadā Portugālē izdarītu izvarošanu atbildību pastiprinošos apstākļos un izspiešanu.
- 16 2018. gada 12. decembrī *Staatsanwaltschaft Braunschweig* (Braunšveigas prokuratūra, Vācija) lūdza Itālijas izpildes tiesu iestādi piekrist arī tam, ka pret XC tiek veikta kriminālvajāšana par izvarošanu atbildību pastiprinošos apstākļos un izspiešanu. 2019. gada 22. martā *Corte d'appello di Milano* (Milānas apelācijas tiesa, Itālija) piekrita šim lūgumam.
- 17 Uz *Amtsgericht Braunschweig* (Braunšveigas pirmās instances tiesa) 2018. gada 5. novembrī izdotā apcietināšanas ordera pamata attiecībā uz XC no 2019. gada 23. jūlija līdz 2020. gada 11. februārim Vācijā tika piemērots apcietinājums. Šajā laikposmā *Landgericht Braunschweig* (Braunšveigas apgabaltiesa, Vācija) ar 2019. gada 16. decembra spriedumu notiesāja XC par 2005. gadā Portugālē izdarīto izvarošanu atbildību pastiprinošos apstākļos un izspiešanu. Tā viņu sodīja ar brīvības atņemšanu kopumā uz septiņiem gadiem, ņemot vērā arī *Amtsgericht Niebüll* (Nībilles pirmās instances tiesa) 2011. gada 6. oktobra spriedumu. Viss apcietinājuma ilgums, ko XC pavadīja Itālijā, tika ieskaitīts soda kopējā apmērā.
- 18 2020. gada 21. janvārī Portugāles izpildes tiesu iestāde piekrita *Amtsgericht Niebüll* (Nībilles pirmās instances tiesa) 2011. gada 6. oktobrī piespriestā brīvības atņemšanas soda izpildei. Kopš 2020. gada 12. februāra XC atrodas apcietinājumā, izciešot minētā soda izpildi.
- 19 XC par *Landgericht Braunschweig* (Braunšveigas apgabaltiesa) 2019. gada 16. decembra spriedumu iesniedza iesniedzējtiesā kasācijas sūdzību. Konkrētāk, viņš, ņemot vērā Pamatlēmuma 2002/584 27. pantā minēto specialitātes principu, apstrīd procesa, kura rezultātā tika pasludināts minētais spriedums, spēkā esamību. XC būtībā apgalvo, ka, tā kā Portugāles izpildes tiesu iestāde nebija piekritusi kriminālvajāšanai par 2005. gadā Portugālē izdarīto izvarošanu pastiprinošos apstākļos un izspiešanu, Vācijas iestādēm neesot bijis tiesību veikt apsūdzētā kriminālvajāšanu. Kopš 2018. gada 1. septembra uz XC faktiski esot bijusi attiecināma specialitātes principa sniegtā aizsardzība. Tādējādi, tā kā Portugāles izpildes tiesu iestāde iepriekš nebija devusi savu piekrišanu,

Vācijas iestādes neesot bijušas tiesīgas veikt kriminālvajāšanu pret XC, un tādi ar to saistītie procesuālie dokumenti kā *Amtsgericht Braunschweig* (Braunšveigas pirmās instances tiesa) 2018. gada 5. novembrī izsniegtais apcietināšanas orderis esot prettiesiski.

- 20 Iesniedzējtiesa uzskata, ka jautājums par to, vai apcietināšanas orderi var paturēt spēkā vai tomēr – gluži pretēji – tas ir jāatceļ, ir atkarīgs no tā, vai Vācijas iestādes bija tiesīgas veikt kriminālvajāšanu pret XC par apgalvoto 2005. gadā Portugālē izdarīto izvarošanu vainu pastiprinošos apstākļos un izspiešanu.
- 21 Šādos apstākļos *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [...] Pamatlēmuma 2002/584 [...] 27. panta 2. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka brīvības ierobežošanas pasākums par citu nodarījumu, ko persona izdarījusi pirms nodošanas, nevis to, par kuru tā nodota, nav pretrunā specialitātes principam, ja persona pēc nodošanas ir brīvprātīgi izceļojusi no izsniegšanas dalībvalsts teritorijas, vēlāk cita izpildes dalībvalsts to ir nodevusi atpakaļ uz izsniegšanas dalībvalsts teritoriju, pamatojoties uz jaunu Eiropas apcietināšanas orderi, un otrā izpildes dalībvalsts ir devusi piekrišanu kriminālvajāšanai, notiesāšanai un soda izpildei par šo citu nodarījumu?”

Par steidzamības tiesvedību

- 22 Iesniedzējtiesa ir iesniegusi pieteikumu, ar ko šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu lūdz piemērot Tiesas Reglamenta 107. pantā paredzēto steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedību.
- 23 Pieteikuma pamatošanai minētā tiesa apgalvo, ka XC atrodas ieslodzījumā, kā paredzēts *Amtsgericht Niebüll* (Nībilles pirmās instances tiesa) 2011. gada 6. oktobra spriedumā. Tomēr iesniedzējtiesa arī norāda, ka apcietināšanas orderis, ko 2018. gada 5. novembrī izsniegusi *Amtsgericht Braunschweig* (Braunšveigas pirmās instances tiesa), ir uzskatāms par papildu iemeslu attiecīgās personas apcietināšanai un varētu izraisīt viņai piespriedtā soda izpildes atvieglojumu ierobežošanu.
- 24 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka 2020. gada 7. jūnijā aprit divas trešdaļas laika no *Amtsgericht Niebüll* (Nībilles pirmās instances tiesa) 2011. gada 6. oktobrī XC piespriedtā soda un ka līdz ar to kļūst pieļaujama šā atlikušā soda izpildes eventuāla nosacīta apturēšana. Šajā ziņā iesniedzējtiesa paskaidro, ka, pirmkārt, apcietināšanas orderis, ko 2018. gada 5. novembrī izsniegusi *Amtsgericht Braunschweig* (Braunšveigas pirmās instances tiesa), varētu būt par šķērslī minētā soda izpildes apturēšanai. Otrkārt, gadījumam, ja šāda apturēšana tiktu atļauta, iesniedzējtiesa apgalvo, ka no atbildes uz jautājumu par šā apcietināšanas ordera spēkā esamību ir atkarīgs tas, vai var turpināt pagaidu apcietināšanu, kas piemērota uz tā pamata.
- 25 Šajā ziņā ir konstatējams, ka, pirmkārt, šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Pamatlēmuma 2002/584, uz ko attiecas LESD trešās daļas V sadaļa par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, interpretāciju. Līdz ar to šim lūgumam varētu tikt piemērota steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība.
- 26 Otrkārt, attiecībā uz steidzamības kritēriju atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai ir svarīgi ņemt vērā, ka personai, par kuru ir pamatlieta, pašlaik ir atņemta brīvība un ka tās paturēšana apcietinājumā ir atkarīga no strīda atrisinājuma pamatlietā. Turklāt attiecīgās personas situācija ir vērtējama tāda, kāda tā ir datumā, kad tiek izskatīts pieteikums par steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedības piemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu (spriedums, 2017. gada 22. decembris, *Ardic*, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 27 Šajā lietā, pirmām kārtām, nav strīda par to, ka šajā datumā XC bija atņemta brīvība, pamatojoties uz *Amtsgericht Niebüll* (Nibilles pirmās instances tiesa) 2011. gada 6. oktobra spriedumu, tomēr arī apcietināšanas orderis, ko 2018. gada 5. novembrī izsniegusi *Amtsgericht Braunschweig* (Braunšveigas pirmās instances tiesa), varētu būt pamats XC apcietināšanai. Otrām kārtām, šā ordera atstāšana spēkā var izraisīt viņam piespriedtā brīvības atņemšanas soda izpildes atvieglojumu ierobežošanu, ietekmēt lēmumu par šā soda nosacītu apturēšanu un gadījumā, ja šāda apturēšana tiktu atļauta, kļūt par vienīgo tiesisko pamatu XC paturēšanai apcietinājumā.
- 28 Šādos apstākļos pēc tiesneša referenta priekšlikuma, uzklusijusi ģenerālvokātu, Tiesas ceturtā palāta 2020. gada 25. maijā nolēma apmierināt iesniedzējtiesas pieteikumu par steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedības piemērošanu šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Par prejudiciālo jautājumu

- 29 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 2. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šā panta 2. punktā minētais specialitātes princips pieļauj, ka pret personu, attiecībā uz kuru izsniegts pirmais Eiropas apcietināšanas orderis par nodarījumiem, kas atšķiras no nodarījumiem, kuru dēļ veikta viņas nodošana, izpildot šo orderi, un kas izdarīti pirms šiem nodarījumiem, brīvību ierobežojošs pasākums tiek veikts situācijā, kad šī persona brīvprātīgi izceļojusi no pirmā ordera izsniegšanas dalībvalsts teritorijas un uz to ir tikusi nodota, izpildot otru Eiropas apcietināšanas orderi, kas brīvības atņemšanas soda izpildes nolūkā izsniegts pēc minētās izceļošanas, ja saistībā ar otru Eiropas apcietināšanas orderi tā izpildes tiesu iestāde ir devusi savu piekrišanu kriminālvajāšanas paplašināšanai, attiecinot to uz nodarījumiem, kuru dēļ ir veikts minētais brīvību ierobežojošais pasākums.
- 30 Lai atbildētu uz prejudiciālo jautājumu, vispirms ir jāatgādina, ka Savienības tiesības ir balstītas uz pamatpremisu, saskaņā ar kuru katrai dalībvalstij ar visām pārējām dalībvalstīm – kā tas ir precizēts LES 2. pantā – ir kopīgas daudzas Savienības pamatvērtības, un tās to savstarpēji atzīst. Šī premisa nozīmē un pamato dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos šo vērtību atzīšanā un tādējādi Savienības tiesību, ar kurām tās tiek īstenotas, ievērošanā (spriedums, 2020. gada 11. marts, SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija), C-314/18, EU:C:2020:191, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 31 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Pamatlēmuma 2002/584 mērķis, kā it īpaši izriet no tā 1. panta 1. un 2. punkta, lasot tos kopsakarā ar tā 5. apsvērumu, ir aizvietot notiesāto vai aizdomās turamo personu daudzpusējas izdošanas sistēmu, kuras pamatā ir 1957. gada 13. decembrī Parīzē parakstītā Eiropas Konvencija par izdošanu, ar notiesāto vai aizdomās turēto personu nodošanas starp tiesu iestādēm sistēmu, lai pildītu spriedumus vai veiktu kriminālvajāšanu, šo pēdējo minēto sistēmu balstot uz savstarpējas atzīšanas principu (spriedums, 2020. gada 11. marts, SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija), C-314/18, EU:C:2020:191, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 32 Šajā kontekstā ar šo pamatlēmumu, ieviešot vienkāršotu un efektīvāku sistēmu sodīto vai aizdomās par krimināllikuma pārkāpumu turēto personu nodošanai, ir paredzēts atvieglot un paātrināt tiesu sadarbību ar mērķi veicināt Savienībai paredzētā mērķa kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu īstenošanu, balstoties uz augstu uzticības līmeni, kam jāpastāv starp dalībvalstīm (spriedums, 2020. gada 11. marts, SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija), C-314/18, EU:C:2020:191, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Jomā, kas reglamentēta Pamatlēmumā 2002/584, savstarpējas atzīšanas princips, kas – kā tas izriet arī no šā pamatlēmuma 6. apsvēruma – ir uzskatāms par tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās “stūrakmeni”, ir izteikts šā pamatlēmuma 1. panta 2. punktā, kurā nostiprināts princips, ka dalībvalstīm ir jāizpilda ikviens Eiropas apcietināšanas orderis, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas

principu un ievērojot šā pamatlēmuma normas. Tātad izpildes tiesu iestādes principā var atteikties izpildīt šādu orderi vienīgi ar kādu no izsmēloši uzskaitītajiem, Pamatlēmumā 2002/584 paredzētajiem neizpildes pamatiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 11. marts, SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija), C-314/18, EU:C:2020:191, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 34 Šajā lietā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka, pirmkārt, pēc tam, kad 2018. gada 19. septembrī Flensburgas prokuratūra *Amtsgericht Niebüll* (Nīlles pirmās instances tiesa) 2011. gada 6. oktobra sprieduma izpildes nolūkā bija izsniegusi Eiropas apcietināšanas orderi, 2018. gada 10. oktobrī – tātad pirms XC nodošanas Vācijas iestādēm 2018. gada 18. oktobrī – Itālijas izpildes tiesu iestāde deva savu piekrišanu šā sprieduma izpildei. Otrkārt, no šiem lietas materiāliem izriet arī tas, ka pēc tam, kad 2018. gada 12. decembrī Braunšveigas prokuratūra bija lūgusi atļauju uzsākt pret XC kriminālvajāšanu par viņa izdarīto izvarošanu atbildību pastipriņošos apstākļos un izspiešanu, *Corte d'appello di Milano* (Milānas apelācijas tiesa) 2019. gada 22. martā deva savu piekrišanu kriminālvajāšanai par šiem nodarījumiem.
- 35 Konkrētāk, attiecībā uz Pamatlēmuma 2002/584 27. pantu Tiesa jau ir nospriedusi, ka, lai arī šā pamatlēmuma 27. un 28. pantā dalībvalstīm ir paredzētas atsevišķas precīzas kompetences Eiropas apcietināšanas ordera izpildē, šīs normas – tā kā tajās ir ietvertas atkāpes no šī pamatlēmuma 1. panta 2. punktā nostiprinātā savstarpējās atzišanas principa – nevar tikt interpretētas tādējādi, ka tiktu neitralizēts minētā pamatlēmuma mērķis, proti, veicināt un paātrināt nodošanu starp dalībvalstu tiesu iestādēm, ievērojot savstarpējo uzticēšanos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 28. jūnijs, *West*, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, 77. punkts).
- 36 Ir jāatgādina, ka Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 2. punktā ir minēts specialitātes princips, kas nozīmē, ka nevar veikt nodotās personas kriminālvajāšanu, notiesāšanu un brīvības atņemšanu par nodarījumu, kas izdarīts pirms viņas nodošanas, ja vien tas nav nodarījums, kura dēļ viņa nodota.
- 37 Vispirms – kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 33. punktā – no šīs normas gramatiskās interpretācijas izriet, ka minētais princips ir cieši saistīts ar nodošanu, ko veic, izpildot konkrētu Eiropas apcietināšanas orderi, jo šīs normas formulējums ietver norādi uz “nodošanu” vienskaitlī.
- 38 Turpinājumā – kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 37. punktā – šādu interpretāciju apstiprina minētās normas sistēmiskā interpretācija. Proti, gan Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 1. punkts, kurā Eiropas apcietināšanas orderis definēts, ņemot vērā tā konkrēto mērķi, gan šā pamatlēmuma 8. panta 1. punkts, kurā paredzēts, ka ikvienā Eiropas apcietināšanas orderī ir precīzi jānorāda to nodarījumu veids un juridiskā kvalifikācija, uz kuriem tas attiecas, un ir jāapraksta apstākļi, kādos izdarīts nodarījums, liecina par to, ka specialitātes princips ir saistīts ar konkrēta Eiropas apcietināšanas ordera izpildi.
- 39 Visbeidzot – kā izriet no Tiesas judikatūras – specialitātes princips ir saistīts ar izpildes dalībvalsts suverēno varu un personai, kuras nodošana tiek lūgta, dod tiesības pret to veikt kriminālvajāšanu, to notiesāt vai tai atņemt brīvību tikai par nodarījumu, par kuru tā nodota (spriedums, 2008. gada 1. decembris, *Leymann* un *Pustovarov*, C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, 43. un 44. punkts).
- 40 Proti, šis princips paredz, ka izsniegšanas dalībvalsts, kura vēlas veikt personas kriminālvajāšanu vai notiesāšanu par nodarījumu, kas izdarīts pirms viņas nodošanas, izpildot Eiropas apcietināšanas orderi, un kas nav pārkāpums, kura dēļ notikusi šī nodošana, iegūst izpildes dalībvalsts piekrišanu, lai izvairītos no tā, ka pirmā dalībvalsts iejauktos izpildes dalībvalsts iespējamās kompetences jomās un pārsniegtu savas priekštiesības attiecībā pret aizdomās turēto personu. Tā kā Eiropas apcietināšanas ordera mehānisms paredz attiecīgās personas nodošanu atpakaļ šāda ordera izsniegšanas dalībvalstij par konkrētiem, tajā minētiem nodarījumiem, panākot viņu nogādāšanu šīs dalībvalsts teritorijā piespiedu kārtā, specialitātes princips ir nesaraucami saistīts ar konkrēta Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kura tvērums ir skaidri noteikts.

- 41 No minētā izriet, ka specialitātes princips, uz kuru saistībā ar XC pirmo nodošanu būtu varējušas atsaukties Portugāles izpildes iestādes, neietekmē XC nogādāšanu Vācijas teritorijā, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi, ko 2018. gada 19. septembrī izsniegusi Flensburgas prokuratūra. Kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 50. punktā, specialitātes principa nepiemērojama saistībā ar pirmo Eiropas apcietināšanas orderi, ko 2016. gada 23. augustā izsniegusi Hannoveres prokuratūra, izriet nevis no Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 3. punktā paredzētajiem izņēmumiem, bet gan fakta, ka pamatlieta turpmāk attieksies uz otrā Eiropas apcietināšanas ordera, ko 2018. gada 19. septembrī attiecībā pret XC izsniegusi Flensburgas prokuratūra, izpildi.
- 42 Šādos apstākļos prasība, ka personas kriminālvajāšanai, notiesāšanai vai apcietināšanai brīvības atņemšanas soda vai piespiedu līdzekļa izpildes nolūkā par nodarījumu, kas izdarīts pirms viņas nodošanas un kas nav tas pats nodarījums, kura dēļ viņa nodota, ir nepieciešama piekrišana gan no tās dalībvalsts izpildes tiesu iestādes, kas nodevusi aizdomās turēto personu, pamatojoties uz pirmo Eiropas apcietināšanas orderi, gan no tās dalībvalsts izpildes tiesu iestādes, kura nodevusi minēto personu, pamatojoties uz otru Eiropas apcietināšanas orderi, mazinātu nodošanas procedūras iedarbīgumu, tādējādi apdraudot Pamatlēmumā 2002/584 izvirzītā mērķa sasniegšanu, kā izriet no šā sprieduma 35. punktā atgādinātās pastāvīgās judikatūras.
- 43 Līdz ar to šajā gadījumā, tā kā XC, Vācijā izcietis sodu, kas viņam bija piespriests par nodarījumiem, uz kuriem attiecas pirmais Eiropas apcietināšanas orderis, ko 2016. gada 23. augustā izsniegusi Hannoveres prokuratūra, brīvprātīgi izceļoja no šīs dalībvalsts teritorijas, šī persona vairs nav tiesīga atsaukties uz specialitātes principu saistībā ar šo pirmo Eiropas apcietināšanas orderi. Šajā kontekstā minētā persona uz specialitātes principu var atsaukties vienīgi saistībā ar Eiropas apcietināšanas orderi, ko 2018. gada 19. septembrī izsniegusi Flensburgas prokuratūra un ko izpildījusi Itālijas izpildes tiesu iestāde.
- 44 Šajā ziņā no Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 3. punkta g) apakšpunkta izriet, ka šā panta 2. punktā minētais specialitātes princips nav piemērojams, ja izpildes tiesu iestāde, kas nodevusi attiecīgo personu, dod savu piekrišanu viņas kriminālvajāšanai, notiesāšanai vai apcietināšanai brīvības atņemšanas soda vai piespiedu līdzekļa izpildes nolūkā par nodarījumu, kas izdarīts pirms viņas nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru viņa nodota.
- 45 Kā izriet no šā sprieduma 43. punkta, tā kā tādā lietā kā pamatlieta vienīgā nodošana, kas nozīmīga novērtēšanai, vai ievērots specialitātes princips, ir tā, kas veikta, pamatojoties uz otru Eiropas apcietināšanas orderi, Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā paredzētā piekrišana ir nepieciešama tikai no tās dalībvalsts izpildes tiesu iestādes, kas nodevusi aizdomās turēto personu, pamatojoties uz minēto Eiropas apcietināšanas orderi.
- 46 Līdz ar to uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 2. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šā panta 2. punktā minētais specialitātes princips pieļauj, ka pret personu, attiecībā uz kuru izsniegts pirmais Eiropas apcietināšanas orderis par nodarījumiem, kas atšķiras no nodarījumiem, kuru dēļ veikta viņas nodošana, izpildot šo orderi, un kas izdarīti pirms šiem nodarījumiem, brīvību ierobežojošs pasākums tiek veikts situācijā, kad šī persona brīvprātīgi izceļojusi no pirmā ordera izsniegšanas dalībvalsts teritorijas, uz kuru viņa tika nodota, izpildot otru Eiropas apcietināšanas orderi, kas brīvības atņemšanas soda izpildes nolūkā izsniegts pēc minētās izceļošanas, ja saistībā ar otru Eiropas apcietināšanas orderi tā izpildes tiesu iestāde ir devusi savu piekrišanu kriminālvajāšanas paplašināšanai, attiecinot to uz nodarījumiem, kuru dēļ ir veikts minētais brīvību ierobežojošais pasākums.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 47 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, kas grozīts ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris), 27. panta 2. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šā panta 2. punktā minētais specialitātes princips pieļauj, ka pret personu, attiecībā uz kuru izsniegts pirmais Eiropas apcietināšanas orderis par nodarījumiem, kas atšķiras no nodarījumiem, kuru dēļ veikta viņas nodošana, izpildot šo orderi, un kas izdarīti pirms šiem nodarījumiem, brīvību ierobežojošs pasākums tiek veikts situācijā, kad šī persona brīvprātīgi izceļojusi no pirmā ordera izsniegšanas dalībvalsts teritorijas, uz kuru viņa tika nodota, izpildot otru Eiropas apcietināšanas orderi, kas brīvības atņemšanas soda izpildes nolūkā izsniegts pēc minētās izceļošanas, ja saistībā ar otro Eiropas apcietināšanas orderi tā izpildes tiesu iestāde ir devusi savu piekrišanu kriminālvajāšanas paplašināšanai, attiecinot to uz nodarījumiem, kuru dēļ ir veikts minētais brīvību ierobežojošais pasākums.

[Paraksti]